

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la inadmisibilitatea

recursului în anulare declarat de

Boris Tcacișin
(art. 217 alin. (2) Cod penal)

*(Dosarul nr. Ire-152/2023
Nr. PIGD 1-19025501-01-Ir/e-07092023)*

Instituția recursului în anulare a fost abolită la 01 septembrie 2023, însă recursul în anulare declarat până la acea dată se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestuia. Recurs în anulare tardiv, deoarece a fost depus peste mai mult de șase luni de la data când a devenit decizia irevocabilă.

06 noiembrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Mariana Sajin

Instanța de apel: Ala Rotaru, Ruslana Burdeniuc, Dumitru Pușca

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului în anulare declarat de condamnatul Boris Tcacișin,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Ghenadie Eremciuc

Lilia Roic-Botezatu, *judcători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Boris Tcacișin s-a născut în anul 1959 în or. Râșcani. El a fost învinuit, în temeiul art. 217 alin. (2) Cod penal, de păstrarea drogurilor, fără scop de înstrăinare, în proporții mari.

2. Boris Tcacișin a fost apărât în această procedură de avocatul Aliona Ciocanu.

3. Cauza penală a fost examinată în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției. De către prima instanță, Boris Tcacișin a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, iar executarea pedepsei a fost suspendată în temeiul art. 90 Cod penal. Instanța de recurs a admis recursul procurorului și a casat sentința parțial în partea stabilirii pedepsei și aplicării art. 90 Cod penal.

4. La 10 august 2023, condamnatul Boris Tcacișin a depus recurs în anulare în care solicită casarea totală a deciziei instanței de recurs, aplicarea în privința sa a amnistiei sau a unei pedepse mai blânde.

5. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 03 aprilie 2019 și s-a finalizat în 26 aprilie 2019. Prima instanță a examinat cauza în perioada 07 mai 2019 – 24 iulie 2019. Instanța de apel a examinat cauza între 09 august 2019 și 19 februarie 2020. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 07 septembrie 2023.

ÎN FAPT

6. Boris Tcacișin a fost acuzat că, în perioada mai 2018 - 23 noiembrie 2018, a păstrat ilegal, fără intenția de a le înstrăina, un blister cu trei pastile albe denumite „Diazepeks”, cu o greutate totală de 0,39 grame, în gospodăria sa din orașul Râșcani. Aceste pastile au fost descoperite și ridicate în cadrul unei percheziții. Raportul de constatare tehnico-științifică din 27 februarie 2019 a confirmat că pastilele conțineau Diazepam, o substanță psihotropă inclusă în categoria

substanțelor cu precursori. Analiza a relevat că substanța cântărea 0,39 grame, iar, conform Hotărârii Guvernului nr. 79/2006, aceasta constituie o cantitate considerată mare. Acțiunile inculpatului au fost încadrate conform articolului 217 alin. (2) din Codul penal, referitor la păstrarea drogurilor, fără scop de înstrăinare, în proporții mari. În cadrul urmăririi penale, Boris Tcacișin a încheiat un acord de recunoaștere a vinovăției, care a fost acceptat de instanța de judecată prin încheierea din 25 iunie 2019. Acesta a recunoscut integral faptele și vinovăția sa în legătură cu infracțiunea incriminată.

7. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani din 24 iulie 2019, Boris Tcacișin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 217 alin. (2) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 8 luni. În temeiul prevederilor art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumularea pedepselor aplicate prin prezenta sentință și prin sentința Judecătoriei Drochia din 30 octombrie 2018, s-a stabilit pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe termen de 2 ani și 6 luni cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul ce ține de circulația etnobotanicelor sau analogilor acestora pe termen de 2 ani. În temeiul art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea executării pedepsei cu închisoare pe termen de un an.

6. La 08 august 2019, procurorul în Procuratura raionului Râșcani, Livia Donos, a depus recurs, solicitând casarea parțială a sentinței și aplicarea față de condamnat a pedepsei cu închisoarea pe un termen de 8 luni. Conform art. 84 alin. (4) din Codul penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate și prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani din 30 octombrie 2018, stabilirea unei pedepse definitive sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni, cu interdicția de a ocupa funcții legate de circulația drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora, pentru o perioadă de 2 ani. Argumentele acuzatorului de stat se referă la ilegalitatea și blândețea pedepsei aplicate lui Boris Tcacișin.

8. La 19 februarie 2020, Curtea de Apel Bălți a admis recursul procurorului, casând parțial sentința primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre. Astfel, Boris Tcacișin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) din Codul penal, fiind condamnat la o pedeapsă de 8 luni de închisoare. În temeiul prevederilor art. 84 alin. (4) din Codul penal, pentru concurs de infracțiuni, la pedeapsa aplicată s-a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Drochia din 30 octombrie 2018. Astfel, pedeapsa definitivă a fost stabilită de 2 ani și 2 luni de închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții legate de circulația drogurilor, etnobotanicelor sau substanțelor analogice pe o perioadă de 2 ani. Celelalte dispoziții ale sentinței au rămas neschimbate. Curtea de Apel a constatat că pedeapsa inițială aplicată lui Boris Tcacișin era necorespunzătoare și nu respecta scopurile corectării și prevenirii infracțiunilor. Colegiul a observat erori ale instanței de fond, inclusiv aplicarea greșită a cumulului de pedepse și suspendarea condiționată nejustificată. Decizia Curții de Apel este irevocabilă.

9. La 10 august 2023, condamnatul Boris Tcacișin a depus recurs în anulare în care solicită casarea deciziei instanței de recurs, aplicarea în privința sa a amnistiei sau a unei pedepse mai blânde. În motivarea recursului în anulare el invocă că greșit i-a fost respinsă cererea privind aplicarea amnistiei. Menționează că este bolnav (dureri de picioare și genunchi) și consumă trei pastile de dezipecs, care i-au fost prescrise chiar și de medicii din penitenciar.

10. La 07 iulie 2024, Curtea Supremă de Justiție a solicitat procurorului depunerea referinței la recurs. În adresa instanței a parvenit referința procurorului Pavel Guțan, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului în anulare ca fiind declarat peste termen.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

11. Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală:

„În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.”

12. Conform art. 231 alin. (4) Cod de procedură penală:

„termenele calculate pe luni expiră la sfârșitul zilei respective a ultimei luni.”

13. Instituția recursului în anulare a fost abrogată prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Totuși, această modificare nu are efect asupra recursurilor în anulare depuse până la 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3¹) al acestei legi:

„Recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.”

14. Până la 01 septembrie 2023, partea relevantă a art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, care se referea la temeiurile pentru recurs în anulare, era următoarea:

„Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată...”

15. Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală:

„viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată – încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;”

16. Conform art. 454 Cod de procedură penală:

„Recursul în anulare poate fi declarat în termen de 6 luni de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești.”

17. La data depunerii recursului în anulare, art. 456 alin.(1), (2) și (3) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Actele procedurale preparatorii ale instanței de recurs în anulare și procedura de admisibilitate a recursului în anulare se efectuează în conformitate cu prevederile art.431 și 432, care se aplică în mod corespunzător.

(2) Admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție o va decide un complet format din 5 judecători, fără citarea părților, în camera de consiliu, în baza materialelor din dosar.

(3) În cazul constatării condițiilor prevăzute la art. 432 alin. (2), completul format din 5 judecători va decide asupra inadmisibilității recursului înaintat prin decizie motivată adoptată în unanimitate, iar în cazul constatării condițiilor prevăzute la alin. (4) al articolului menționat, completul va trimite prin raport recursul în anulare pentru judecare Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție.”

18. Conform art. 466 alin.(4) și (5) Cod de procedură penală:

”(4) Hotărîrea instanței de recurs împotriva hotărîrii pe cauzele pentru care legea nu prevede calea de atac apelul rămîne definitivă, la data pronunțării acesteia, dacă:

- 1) recursul a fost admis și procesul a luat sfîrșit în instanța de recurs, fără rejudecare;
- 2) cauza a fost rejudecată de către instanța de recurs, după admiterea recursului;
- 3) cuprinde obligarea la plata cheltuielilor judiciare, în cazul respingerii recursului.

(5) Hotărîrile judecătorești menționate la alin.(2) și (4) devin irevocabile la data cînd au devenit definitive....”

19. Potrivit art. 38 pct.3) Cod de procedură penală, curtea de apel, ca instanță de recurs, judecă recursurile împotriva hotărîrilor judecătoreștilor, care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu apel.

20. Art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, după modificările introduse prin Legea nr. 224/2024, prevede următoarele:

„... Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

21. Având în vedere prevederile art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție (a se vedea para. 20), în pofida prevederilor art. 456 alin. (2) Cod de procedură penală (a se vedea para. 17), admisibilitatea recursului în anulare este examinată de un complet din trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.

22. Potrivit art. 38 pct.3) Cod de procedură penală, curtea de apel, ca instanță de recurs, judecă recursurile împotriva hotărârilor judecătorești, care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu apel. Conform art. 466 alin. (5) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de recurs în cauzele pentru care legea nu prevede calea de atac apelul rămâne irevocabilă la data pronunțării acesteia.

23. Curtea de Apel Bălți, în calitate de instanță de recurs, a adoptat dispozitivul deciziei la 19 februarie 2020. Boris Tcacișin a fost prezent la pronunțarea dispozitivului și a fost luat sub arest din sala de judecată. Decizia motivată a fost pronunțată la 18 martie 2020 și a devenit irevocabilă la aceeași dată. Ulterior, decizia motivată a fost transmisă condamnatului prin intermediul agentului procedural din cadrul Penitenciarului nr. 11-Bălți la 23 martie 2020 (f.d. 188). Boris Tcacișin a depus un recurs în anulare la 10 august 2023, la aproximativ 3 ani de la expirarea termenului legal. Astfel, termenul de 6 luni prevăzut de Codul de procedură penală a fost depășit semnificativ. Conform art. 454 din Codul de procedură penală, termenul pentru depunerea recursului în anulare este unul strict și începe să curgă de la data rămânerii irevocabile a hotărârii. Neformularea unui recurs în anulare în termenul stabilit duce la decăderea din dreptul de a depune un astfel de recurs.

24. Conform dispozițiilor art. 230 din Codul de procedură penală, nerespectarea termenului stabilit pentru exercitarea unui drept procesual duce la pierderea acestui drept și la nulitatea actului efectuat după expirarea termenului. De asemenea, art. 454 din Codul de procedură penală prevede obligația de a îndeplini actele de procedură în termenul de șase luni pentru exercitarea recursului în anulare, sub sancțiunea decăderii din dreptul de a formula un astfel de recurs.

25. Rațiunea din spatele unui astfel de termen strict este de a asigura stabilitatea juridică și de a preveni atacurile tardive asupra hotărârilor definitive. Astfel, se garantează caracterul de autoritate al hotărârilor judecătorești rămase definitive și irevocabile.

26. În contextul în care condamnatul Boris Tcacișin a formulat recursul în anulare cu depășirea termenului de 6 luni de la data rămânerii hotărârii irevocabile, recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca, fiind declarat peste termen, iar acest fapt împiedică analizarea pe fond a motivelor invocate.

27. Din considerentele de mai sus, conform art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul în anulare înaintat de condamnatul Boris Tcacișin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2020, ca fiind depus peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Lilia Roic-Botezatu